

Crida en defensa del Vallès

CONTEXT

En els darrers 15-20 anys, les comarques que engloben la Regió Metropolitana -entre elles el Vallès Occidental- han sofert un procés urbanitzador creixent. Si bé és cert que el creixement metropolità arrenca durant les dues primeres dècades del segle passat, fruit de les diverses onades migratòries, mai fins ara havia estat tan intens i accelerat. A més, els nous desenvolupaments urbans no responen tant a l'increment demogràfic - que a partir dels anys '80 s'estabilitza -, com a la pròpia dinàmica capitalista: **la construcció i l'habitatge esdevenen uns dels principals sectors d'inversió econòmica, no resolent així les demandes i necessitats reals de la població.**

Per altra banda, també convé anotar que, si bé els creixements metropolitans que es produïren fins a mitjans dels anys '70 ho feren respectant més o menys les trames urbanes existents, els desenvolupaments posteriors no han tingut en compte els teixits edificats: **el creixement urbà es produeix indiscriminadament sobre el territori, agreujant així els problemes relacionats amb la mobilitat de les persones, l'accés als serveis, el consum energètic i els costos ambientals que s'en deriven.**

Resultant d'això, podem afirmar que la urbanització actual del territori metropolità no respecta el substrat urbà existent - fruit de la seva formació històrica -, ni tampoc la seva base natural: **la urbanització caòtica i difusa actual fa inviable els sistemes naturals existents, aïllant-los i destruint-los.**

Finalment, cal apuntar que les actuals pautes de desenvolupament urbà, lluny d'assegurar la justícia social, comporten l'accentuació dels seus desequilibris: **la segregació dels grups socials - en funció dels preus dels habitatges -, i la seva fragmentació - a partir de la construcció d'espais d'exclusió, com poden ser els camps de golf .**

Per aquest motiu, creiem que s'ha d'aturar l'actual model de creixement urbà per tal de preservar, no només la fisonomia urbana de la comarca del Vallès - pròpia dels països mediterranis -, sinó els seus sistemes d'espais lliures i naturals. Es tracta, en definitiva, de **garantir una matriu territorial ben definida, que respecti el substrat urbà i natural de la comarca, alhora que fomenti la integració social.**

LÍNIES DE TREBALL

En aquest context, coneixedors dels problemes territorials que afecten la nostra comarca, considerem prioritari tirar endavant les següents línies de treball:

- Un debat ampli sobre el model de territori on volem viure i processos vinculants de participació ciutadana per definir les eines d'ordenació.
- Un model territorial no extensiu, que vetlli per la barreja d'usos en ciutats compactes i amb identitat pròpia, ben comunicades i integrades en la matriu agrícola i forestal.
- Una xarxa d'espais lliures protegits al Vallès, que protegeixi els espais agrícoles i forestals més rellevants, i garanteixi la connectivitat dels espais naturals protegits, assegurant la protecció de la Via Verda Sant Llorenç-Collserola, l'Espai Agroforestal de Llevant (EAL) i l'àmbit entre la riera de Rubí i el Llobregat.
- Un pla comarcal de foment de l'ús públic dels espais agroforestals de la plana.
- Un pla de gestió forestal de la comarca i un pla de gestió agrària sostenible.
- Un nou model de mobilitat que aposti per l'anar a peu, la bicicleta i els transports públics col·lectius, garantint a tothom la possibilitat de desplaçar-se.
- Una política d'infraestructures que vetlli per la millora i extensió de la xarxa actual de transport públic col·lectiu, amb noves inversions i afavoriment de la intermodalitat, millores a la xarxa ja existent (carreteres comarcals, accessos, rondes de circumvalació) i mesures destinades a afavorir un model més sostenible de transport de mercaderies que prioritzí el ferrocarril.
- Una bona política de gestió de les aigües, de protecció efectiva de les lleres dels rius i d'impuls d'una nova cultura de l'aigua.
- Una intervenció clara del sector públic en el mercat del sòl i mitjançant mesures en política d'habitatge i urbanisme per frenar l'avanç del model de ciutat dispersa, fomentant el lloguer i la rehabilitació d'immobles desocupats, exigint tipologies d'habitatge i indústria amb poca ocupació de superfície.
- Una política energètica que promogui l'aplicació de les energies renovables, la reducció del consum energètic i l'augment de l'eficiència en els processos de generació, transport i consum de l'energia.
- Una política de residus basada en la minimització, la reutilització, la recollida selectiva i la progressiva reducció dels tractaments finalistes (incineració o abocament).

Per tot això demanem:

1. Una **moratòria** en el procés de tramitació i execució d'aquells plans i projectes (urbanístics i d'infraestructures) que malmetin l'actual sistema d'espais lliures o impliquin un deteriorament de la qualitat de vida a la comarca del Vallès Occidental (s'adjunta una llista provisional a l'annex). Que aquesta moratòria es dugui a terme amb la implicació activa dels ajuntaments, el consell comarcal del Vallès Occidental i la Generalitat de Catalunya.
2. Un procés actiu i permanent de foment del **debat** i de la implicació ciutadana en la decisió del model territorial que volem per a la comarca, amb la col·laboració de la comunitat científica i amb l'assignació dels recursos econòmics, humans i tècnics necessaris per part de les administracions i de les institucions vinculades a l'ordenació del territori.
3. La redacció d'un **Pla Director Territorial de la comarca del Vallès Occidental** que se sotmeti de forma vinculant a una Avaluació Ambiental Estratègica (Directiva 2001/42/CE) i que parteixi d'una utilització racional del territori tenint en compte reivindicacions ciutadanes com la preservació dels espais agrícoles i forestals, el dret d'accés a l'habitatge, la potenciació d'un model de mobilitat sostenible, la integració social, la reducció del consum energètic i la nova cultura de l'aigua. Que en aquesta redacció i aprovació es fomenti activament la participació de la societat civil i es treballi des de les administracions i els partits polítics per arribar a un veritable consens.

Juny 2003, Vallès Occidental